

Uitwerking proces 'uitvoeren ROSA-scan in opdracht van een ketenproject'

Maurits Huigsloot (PO-raad)

Jan Bartling (saMBO-ICT)

Henk Nijstad (Bureau Edustandaard / Kennisnet)

Aanleiding & gevraagde besluitvorming

- In de Standaardisatieraad van 29 maart is – naar aanleiding van de memo vanuit PO-raad, VO-raad en saMBO-ICT - de verbreding van de ROSA-scan naar ketenprojecten besproken. Hier kwamen 2 actiepunten uit (zie notulen):
 - ***A6. Jan Bartling, Maurits Huigsloot & Henk Nijstad: voorbereiden scenario's proces ROSA-scan voor volgende vergadering.***
 - ***A7. Secretaris: agenderen scenario's proces ROSA-scan voor volgende vergadering***

Gevraagde besluitvorming: gaat de Standaardisatieraad akkoord met het hieronder beschreven uitwerking van de verbreding van de inzet van de ROSA-scan naar ketenprojecten

Scope van deze presentatie

- Aandachtspunten voor dit proces:
 - Transparantie
 - Neutraliteit
 - Kwaliteit
 - Capaciteit & kosten
- Betrokkenheid van de opdrachtgever; de rol van de Standaardisatieraad en Architectuurraad
- Hoe zorgen we dat de scans ook daadwerkelijk worden aangevraagd
- Scenario's voor de komende 12 maanden, evaluatie in zomer 2019;

Betrokken partijen bij de ROSA-scan

Partij	Rol
Opdrachtgever ketenproject Expert(s) architect(en) ketenproject	Advies aanvraag, aanvragen van de ROSA-scan Beschikbaar stellen benodigde documentatie & expertise
Bureau Edustandaard	Aannemer van de aanvraag, verantwoordelijk voor uitvoeren van de scan volgens het proces
Architectuurraad	Inhoudelijk advies op samenhang, op basis van de ROSA scan
Standaardisatieraad	Eindverantwoordelijk voor het proces; Bewaken pijplijn Bevorderen dat de resultaten breder worden gebruikt
Uitvoerder van de scan + Eventueel in te schakelen domeinexperts	Vorbereiden van het strategisch advies middels het uitvoeren van de ROSA-scan

Processtappen ROSA-scan ketenprojecten

stap	door	Doorloop tijd
0. Ketenproject neemt vanaf de start in de planning op dat er een ROSA-scan wordt aangevraagd; stelt de criteria vast wanneer.	Opdrachtgever ketenproject	
1. Aanvragen ROSA-scan bij Bureau ES <ul style="list-style-type: none">• Pitch document + aanvraagformulier opstellen• Beschikbaar stellen van de benodigde documentatie	Opdrachtgever ketenproject	
2. Bureau ES: beoordeling aanvraag + terugkoppeling aan aanvrager	Bureau ES	3 dgn
3. Uitvoeren scan	Uitvoerder ROSA-scan	3 wk
4. Bespreken scan / terugkoppeling	Uitvoerder ROSA-scan met opdrachtgever	2 wk
5. Adviseren over samenhang op basis van de ROSA-scan (bijeenkomst Architectuurraad, in bijzijn van vertegenwoordiger ketenproject)	Architectuurraad aan opdrachtgever	2 wk
6. Bijwerken ROSA-architectuur	Bureau Edustandaard	2 – 4 wk

Transparant proces

- Beschreven proces onder verantwoordelijkheid van de Standaardisatieraad. Er is duidelijkheid bij elke processtap over:
 - Wie doet wat
 - Vanuit welke hoedanigheid, vanuit welke betrokkenheid
 - Wat zijn de kaders, de afspraken, de scope, de criteria
- Duidelijk beschreven methodiek voor de ROSA-scan, goedgekeurd door de Architectuurraad
- Er is een geformaliseerd proces voor de ROSA-backlog
- Uitvoering van de scan is onder verantwoordelijkheid van neutrale, deskundige architecten

Neutraliteit & objectiviteit

- Vastgelegde en goedgekeurde methodiek van de ROSA-scan
- De openbare toegankelijke ROSA is het referentiekader
- Uitvoering scan door Bureau Edustandaard, legt verantwoording af aan de Standaardisatieraad
- Uitvoerders van de ROSA-scan zijn niet betrokken bij het betreffende ketenproject; check bij opdrachtgever
- Bespreking in de Architectuurraad waarin alle ketenorganisatie zijn vertegenwoordigd
- Resultaten openbaar gepubliceerd op Edustandaard.nl en in de ROSA-wiki

Kwaliteit

- Uitgevoerd door deskundige architect(-en) die de ROSA goed kennen: zowel qua breedte als de diepgang
- De uitvoerders kunnen waar nodig de hulp inschakelen van domeinexperts van ketenpartijen bij het uitvoeren van de scan (IAA, privacy & security; of zelfs buiten onderwijs):
 - Zo is voldoende specialistische kennis beschikbaar
 - Meest actuele stand van zaken is beschikbaar, ook van bijv. andere ketentrajecten die met vergelijkbare problematiek kampen
 - Nb: de uitvoerders van de scan blijven eindverantwoordelijk
- Het strategisch advies van de ROSA-scan wordt vastgesteld door de Architectuurraad met alle vertegenwoordigende architecten

Voorstel:

Bijhouden van overzicht met domeinexperts die zich beschikbaar stellen (open voor alle ketenpartijen)

Capaciteit Bureau Edustandaard

- Gezien de te verwachten ROSA-scans in 2018 gaat dit lukken
 - Belangrijk om zicht te hebben op wat er aan zit te komen
- Het is wenselijk dat ketenprojecten qua werkwijze (bv. gebruik Archimate, terminologie voor procesbeschrijvingen, etc) zoveel mogelijk aansluiten bij de ROSA
 - Hiervoor zijn best-practices opgesteld, zie ROSA-wiki
- Nota bene: gezien de prille fase van de scans wordt nog een efficiency slag verwacht

Wat betekent dit voor de Standaardisatieraad

- Zicht hebben op: welke ketenprojecten lopen er cq. komen er aan
 - Voorstel: vast agendapunt zowel in de Standaardisatieraad als in de Architectuurraad
- De Standaardisatieraad is vanuit Edustandaard verantwoordelijk voor het hele proces inclusief de garantie voor neutraliteit, kwaliteit en transparantie
- De opdrachtgever van het ketenproject koppelt de bevindingen van de ROSA-scan op hoofdlijnen terug aan de Standaardisatieraad

Betrokkenheid opdrachtgever

- Bepaalt zelf het moment van aanvragen / uitvoeren van de scan
- Levert zelf de benodigde informatie aan op basis waarvan de scan wordt uitgevoerd
- Maakt zich zeker dat de uitvoerders van de scan voldoende neutraal zijn
- De bevindingen worden altijd eerst met de opdrachtgever besproken; scan wordt pas gedeeld met de Architectuurraad na wederzijds goedvinden van de opdrachtgever en Bureau ES
- Het betreft een advies op basis van constatering, het is geen waardering

NB: de praktijk wijst op plezierige, gewaardeerde samenwerking tussen opdrachtgever, uitvoerders van de scan en de Architectuurraad. Zie scans Lerarenregister, Onderwijs ServiceRegister en Vroegtijdig Aanmelden MBO

Op welk(e) moment(en) in de project lifecycle van een ketenproject is een ROSA-scan wenselijk?

Stelregel: het ketenproject heeft nog voldoende tijd zijn om in te kunnen spelen op het advies

1. In de beginfase van een ketenproject:

- Afhankelijk van soort project (implementatieproject, ontwikkelproject, etc)
- Niet te vroeg: er moet voldoende duidelijkheid zijn over doelarchitectuur, de specifieke keuzes en de knelpunten
- Er is een PSA of PVE beschikbaar

2. In een latere fase, bij veranderingen met relevante impact op het niveau ketenarchitectuur

Dynamiek van het initiatief tot aanvragen ROSA-scan door ketenproject

- Binnen (de stuurgroep van) het ketenproject zelf
- Standaardisatieraad
- Architectuurraad
- Op termijn: Keten regieoverleg ?

Belangrijk om inzage te krijgen ivm. benodigde capaciteit

Next steps

- Evaluatie proces over 12 maanden
- Verkennen (in 2018) mogelijkheid van meerdere partijen voor uitvoeren ROSA-scan
 - Criteria vaststellen waaraan de uitvoerder moet voldoen
 - Bijv.: geen betrokkenheid bij het betreffende ketenproject (objectiviteit / neutraliteit); voldoende (brede en diepe) kennis van de ROSA; domeinkennis onderwijs; commitment
- Evaluatie capaciteitsbeslag & de hiervoor benodigde middelen